

วิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Analysis of Undergraduate Education Management During 2010 - 2014 Mahasarakham University

สวัสดิ์ วิชระโกชน์¹

Sawat Wicharapote¹

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์ในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 และเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ใน 11 ประเด็น ได้แก่ หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ผลการเปิดรายวิชาเรียน ผลการเทียบโอนผลการเรียน ผลการลงทะเบียนเรียน จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ผลการศึกษาของนิสิต จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน ข้อมูลจากระบบสารสนเทศ ข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล และกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล และข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี การวิเคราะห์ได้จัดทำตารางเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อบันทึกข้อมูล ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเปรียบเทียบข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อคำนวณหาผลรวม (Σ) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอเป็นตาราง แผนภูมิ และบรรยายสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า 1.1) สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตมีแนวโน้มคงที่และเริ่มสูงขึ้น 1.2) สัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของคณะการบัญชีและการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีสัดส่วนรายได้รวมกันมากกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด 1.3) มีคณะวิชามากกว่าร้อยละ 50 ที่มีค่าดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตน้อยกว่าค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย 1.4) อัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับสูง และ 1.5) นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาต่ำกว่าเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้า 2. การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า 2.1) มหาวิทยาลัยมีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่หลากหลายสาขาวิชา และครอบคลุมทุกคณะ/วิทยาลัย เท่ากับ 88 หลักสูตร 2.2) มีจำนวนอาจารย์ประจำ เท่ากับ 1,157.60 คน และมีสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต เท่ากับ 1: 40.71 2.3) มีจำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เท่ากับ 11,575.40 คน 2.4) ผลการเปิดรายวิชาเรียน พบว่า มหาวิทยาลัยเปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนสำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน เท่ากับ 6,775.40 รายวิชา และ 16,100.80 กลุ่มการเรียน มหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการเปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนสำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน ร้อยละ 96.96 รายวิชาที่เปิดสอนใหญ่ไม่มีเงื่อนไขรายวิชา ร้อยละ 76.36 และอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน ร้อยละ 80.13 2.5) ผลการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า มีจำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 1,952.60 คน มีจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 29,638.60 รายวิชา และมีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 67,283.20 หน่วยกิต 2.6) ผลการลงทะเบียนเรียน พบว่า นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สมบูรณ์ครอบคลุม 3 ภาคการศึกษา เท่ากับ 85,632.20 คน นิสิตลงทะเบียนเรียนในภาคต้นมากที่สุด ร้อยละ 43.38 โดยนิสิตชั้นปีที่ 1 ลงทะเบียนเรียนมากที่สุด ร้อยละ 33.10 และนิสิตชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด ร้อยละ 20.07 นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สมบูรณ์ในช่วงของการลงทะเบียนเรียนปกติ ร้อยละ 76.97 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ ร้อยละ 23.03 และนิสิตได้เปลี่ยนแปลงวิชาเรียนโดยมีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มมากที่สุด ร้อยละ 58.61 2.7) จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน เฉลี่ย 14.50 หน่วยกิต

¹ นักวิชาการศึกษา ข้าราชการ, กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Education, Professional Level, Division of Registration, Mahasarakham University.

2.8) ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา เท่ากับ 754,032,472 บาท 2.9) ผลการศึกษาของนิสิต พบว่า ส่วนใหญ่ นิสิตมีผลการเรียนอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร B มากที่สุด ร้อยละ 18.48 และมีระดับคะแนนตัวอักษร F น้อยที่สุด ร้อยละ 2.99 2.10) จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต เท่ากับ 3,554.40 คน และ 2.11) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา เท่ากับ 3,384.80 คน ทั้งนี้ มีนิสิตสำเร็จการศึกษาน้อย เนื่องจากอยู่ในช่วงกำลังศึกษา 3. ผลการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ในกรณีที่มหาวิทยาลัยรับนิสิตเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมากนั้น มหาวิทยาลัยสามารถ บริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพ ส่งผลให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ประมาณร้อยละ 68 (เทียบเคียงจากช่วงปี การศึกษา 2548 - 2552) โดยผู้เข้าศึกษาต่อมีเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อ เฉลี่ย 2.99 อยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 และเมื่อ สำเร็จการศึกษามีเกรดเฉลี่ยสะสม เฉลี่ย 2.80 ซึ่งอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าถ้ามหาวิทยาลัยรับ ผู้เข้าศึกษาต่อที่มีผลการเรียนดีจะส่งผลให้นิสิตมีผลการเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษายู่ในระดับดีด้วย ทั้งนี้ หากมหาวิทยาลัย สามารถลดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตให้ลดน้อยลง อาจจะส่งผลให้ร้อยละของการพ้นสภาพการเป็นนิสิต ลดลง นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมและมีร้อยละของการสำเร็จการศึกษายู่ในระดับที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: วิเคราะห์, การจัดการศึกษา, ระดับปริญญาตรี

Abstract

This analysis has purposes to compare the education management in undergraduate level during 2010 - 2014 and to analyze the education management during 2010 - 2014 in according to the Mahasarakham University regulations of undergraduate study. There are 11 curriculums operate in the undergraduate level; the aspects are numbers of students enrolling in the bachelor degree level, numbers of students who transfer grades, courses offering, numbers of credits enrolled, results of course registered by students, tuition and service fee, numbers of graduates, and numbers of students. Data collected for analysis were common data from the information system from registration, curriculum development and data base, educational evaluation, registration and evaluation and data relates to undergraduate educational management. Data were collected from January to March and stored in analysis table. Data analysis and comparison used Microsoft Excel and found out in total number, percent and means and the analyzed data were presented in narration, graph and tables.

The analysis results were as followed ; 1. The undergraduate educational management can be described as 1.1) The ratio of the total number of permanent teachers vs. students tend to be higher. 1.2) The accumulated incomes from the Mahasarakham Business School, Humanities and Social Sciences, Public health, Engineering and Tourism and Hotel Management are higher than 50% of the whole university incomes. 1.3) There are more than 50% of the programs having income per head lower than the university average. 1.4) The ratio of the dismissed students and the registering students is high. And 1.5) The students' final term GPA is lower than the initial grade. 2. The average educational arrangement period is 5-academic years. 2.1) There are 88 curricular in the university. 2.2) the ratio of the teacher s vs. students are 1: 40.71 and the total number of teachers is 1,157.60. 2.3) The total number of the undergraduate students is 11,575.40. 2.4) There are 6,775.40 groups of subjects provided with 16,100.80 subjects, the success rates are 96.96%. Most of the subjects offered are unconditional subjects and the 76.36% respectively. 2.5) There are 1952.60 students transferred credits of 29,638.60 subjects equated to 67,283.30 credits. 2.6) The results of registration revealed the complete rate covering three semesters of 85,632.20 students, the highest numbers of registration was in the 1st semester as 43.38%. The first year students registered as the highest percent of 33.10 and the 4th year students as 20.07 percent. 76.97 percent of students completed in registering during the period assigned while 23.03 percent registered late. There were 58.61 percents of students increased the credits registered. 2.7) The average credits registered were 14.50 credits. 2.8) The total registration fee was 754,032,472 Baht. 2.9) Regarding the grading results; the most frequent grade received was B at 18.48% the least frequent was F at 2.99%. 2.10) There were 3,554.40 students dismissed. And 2.11) There were 3,384.80 graduates while the rest of the students are still studying. 3. The results of the education arrangement during 2010 - 2014 are in according with the Mahasarakham University regulations of undergraduate study. In the high traffic year of students, the university still maintained good educational services, providing 68% students were able to graduate comparing to the period of 2005 - 2009. The average GPA at the beginning of studying was 2.99 (2.51 - 3.00) while finished with GPA 2.80 averagely (2.51 - 3.00). This reflected

the process of in taking good students and consequently producing good graduates. Thus, it is recommended the university to reduce the ratio of teachers and students in order to increase the learning performance of students, quality of instructing and learning and the graduate rate an reducing the drop out rates.

Keywords: Analysis, Education Management, Undergraduate

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาสารคามจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2537 มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2558: 32) ในช่วงแรกมีหน่วยงานระดับคณะที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คณะ มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 11 - 18)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหน่วยงานระดับคณะที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี จำนวน 18 คณะ 2 วิทยาลัย ครอบคลุมกลุ่มคณะวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยจึงได้ออกข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อเป็นกรอบการดำเนินการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยมีกองทะเบียนและประมวลผลเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ และประสานงานด้านวิชาการ ซึ่งมีการกิจหลักตั้งแต่การบริหารหลักสูตร การรับเข้าศึกษา การลงทะเบียนเรียน การประมวลผลการศึกษา การสำเร็จการศึกษา การออกเอกสารสำคัญทางการศึกษา และการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานและการให้บริการสำหรับนิสิต บุคลากร และคณาจารย์ ตลอดจนการให้บริการแก่ผู้ปกครองและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตั้งแต่มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2537 ถึงปีการศึกษา 2557 พบว่า มีระยะเวลาในการจัดการศึกษาครบ 20 ปี แต่ยังไม่มีการวิเคราะห์การจัดการศึกษาทั้งในภาพรวมหรือในแต่ละระดับการศึกษา ผู้วิเคราะห์จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจากมหาวิทยาลัยอยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี โดยเลือกช่วงระยะเวลา 5 ปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา

2553 ถึงปีการศึกษา 2557 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่มีข้อมูลใกล้เคียงกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ในการนี้ ผู้วิเคราะห์ไม่ได้วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2558 เนื่องจากช่วงเวลาในการรวบรวมข้อมูลยังไม่สิ้นสุดปีการศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิเคราะห์จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ในประเด็นหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ผลการเปิดรายวิชาเรียน ผลการเทียบโอนผลการเรียน ผลการลงทะเบียนเรียน จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ผลการศึกษาของนิสิต จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุงวางแผนการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถนำข้อมูลเพื่อไปต่อยอดในการวิจัยหรือการวิเคราะห์การจัดการศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิเคราะห์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

วิธีดำเนินการวิเคราะห์

ขั้นตอนการวิเคราะห์

1. ขั้นตอนเตรียมการ

1.1 กำหนดเรื่องที่จะวิเคราะห์

1.2 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย งานวิเคราะห์ หรือข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์

1.4 จัดเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร และจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์

1.5 กำหนดเครื่องมือและเทคนิคในการวิเคราะห์

2. ขั้นตอนการดำเนินการ

2.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 จัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 แปลผลและสรุปผลการวิเคราะห์

3. ขั้นตอนการรายงานผล

3.1 จัดทำรายงานผลการวิเคราะห์

3.2 เสนอรายงานผลการวิเคราะห์ต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 เผยแพร่ผลงานการวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์เป็นตารางเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้สร้างขึ้นและได้รับการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลตามที่ต้องการ โดยการรวบรวมข้อมูลจากรายงานในฐานข้อมูลระบบงานทะเบียน ข้อมูลจากระบบสารสนเทศ ข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวนอาจารย์ประจำจำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ผลการเปิดรายวิชาเรียน ผลการเทียบโอนผลการเรียน ผลการลงทะเบียนเรียน จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ผลการศึกษาของนิสิต จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระหว่างปีการศึกษา 2553 - 2557

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิเคราะห์ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการรวบรวมจากรายงานในฐานข้อมูลระบบงานทะเบียน ข้อมูลจากระบบสารสนเทศ ข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเปรียบเทียบข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อคำนวณหาผลรวม (Total: Σ) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าร้อยละ (Percentage: %) แล้วนำเสนอเป็นตาราง แผนภูมิและบรรยายสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมสามารถสรุปสาระสำคัญได้ 5 ประเด็น ได้แก่ สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต สัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตในระดับปริญญาตรีเทียบกับค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย อัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่อ และเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าและเกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษาของนิสิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต พบว่า มีแนวโน้มคงที่และเริ่มสูงขึ้น โดยคณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง คณะนิติศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะการบัญชีและการจัดการ และคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตามลำดับ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัย คณะวิชา หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องต้องเร่งหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตอยู่ในระดับที่เหมาะสมและเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยหรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดต่อไป (ดังแสดงในภาพประกอบ 1)

2. ผลการวิเคราะห์สัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในปีการศึกษา 2557 พบว่า คณะวิชาที่มีจำนวนนิสิตมากจะมีรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยคณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ คณะการบัญชีและการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตามลำดับ ซึ่งมีรายได้รวมกันมากกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาทั้งหมด (ดังแสดงในภาพประกอบ 2)

3. ผลการวิเคราะห์ดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตในระดับปริญญาตรีเทียบกับค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย พบว่า มีคณะวิชามากกว่าร้อยละ 50 ที่มีค่าดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตน้อยกว่าค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย โดยคณะ/วิทยาลัยที่มีดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตต่ำสุด 5 อันดับสุดท้ายในปีการศึกษา 2557 ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ตามลำดับ ซึ่งจะต้องเร่งปรับปรุงรายได้ต่อหัวนิสิตให้มีความเหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ คณะ/วิทยาลัยที่มีดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตสูงสุด 5 อันดับแรกในปีการศึกษา 2557 ได้แก่ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ และคณะวัฒนธรรมศาสตร์ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคณะวิชาที่มีค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาที่อยู่ในระดับสูง (ดังแสดงในตาราง 1)

4. ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่อ พบว่า มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาอยู่ในระดับสูง แต่ในปีการศึกษา 2557 เนื่องจากนิสิตอยู่ในช่วงกำลังศึกษา

และมหาวิทยาลัยได้แก้ไขเกณฑ์ในการจำแนกสภาพการเป็นนิสิต ส่งผลให้อัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษามีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2556 ในการนี้ มหาวิทยาลัย คณะวิชา หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องต้องเร่งหาแนวทางหรือวิธีการในการดูแลช่วยเหลือ และให้คำแนะนำสำหรับนิสิต เพื่อให้สามารถศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยและสำเร็จการศึกษาตามความมุ่งหมายต่อไป (ดังแสดงในภาพประกอบ 3)

5. ผลการวิเคราะห์เกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าและเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาของนิสิต พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตที่สำเร็จการศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้า สาเหตุอาจเนื่องมาจาก 1) นิสิตที่เข้าศึกษาต่อมีเกรดเฉลี่ยสะสมจากสถาบัน การศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับสูงเนื่องจากเกณฑ์การวัดผลและประมวลผลต่างจากระดับอุดมศึกษา 2) อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถพัฒนาขีดความสามารถของนิสิตให้มีผลการเรียนสูงขึ้นได้ และ 3) คุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีความเข้มข้นและมีเกณฑ์การวัดผลและประมวลผลอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ มหาวิทยาลัย คณะวิชา หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องต้องเร่งหาแนวทางพัฒนาเพื่อให้เกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาของนิสิตมีค่าใกล้เคียงหรือสูงกว่าเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าต่อไป (ดังแสดงในภาพประกอบ 4) การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า

1.1 สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตมีแนวโน้มคงที่และเริ่มสูงขึ้น

1.2 สัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของคณะการบัญชีและการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีรายได้รวมกันมากกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด

1.3 มีคณะวิชามากกว่าร้อยละ 50 ที่มีค่าดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของมหาวิทยาลัย

1.4 อัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับสูง

1.5 นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาดำกว่าเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้า

2. หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยมีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่หลากหลายสาขาวิชา และครอบคลุมทุกคณะ/วิทยาลัย เท่ากับ 88 หลักสูตร

3. จำนวนอาจารย์ประจำ โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 1,157.60 คน และมีสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต เท่ากับ 1: 40.71 คน

4. จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 11,575.40 คน

5. ผลการเปิดรายวิชาเรียน โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า

5.1 มหาวิทยาลัยเปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนสำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน เท่ากับ 6,775.40 รายวิชา และ 16,100.80 กลุ่มการเรียน

5.2 มหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการเปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนสำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน ร้อยละ 96.96

5.3 รายวิชาที่เปิดส่วนใหญ่ไม่มีเงื่อนไขรายวิชา ร้อยละ 76.36

5.4 รายวิชาที่เปิดส่วนใหญ่อยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน ร้อยละ 80.13

6. ผลการเทียบโอนผลการเรียน โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า มีจำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 1,952.60 คน มีจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 29,638.60 รายวิชา และมีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 67,283.20 หน่วยกิต

7. ผลการลงทะเบียนเรียน โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า

7.1 นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สำเร็จครอบคลุม 3 ภาคการศึกษา เท่ากับ 85,632.20 คน

7.2 นิสิตลงทะเบียนเรียนในภาคต้นมากที่สุด ร้อยละ 43.38

7.3 นิสิตชั้นปีที่ 1 ลงทะเบียนเรียนมากที่สุด ร้อยละ 33.10 และนิสิตชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด ร้อยละ 20.07

7.4 นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สำเร็จในช่วงของการลงทะเบียนเรียนปกติ ร้อยละ 76.97 และมีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ ร้อยละ 23.03

7.5 นิสิตได้เปลี่ยนแปลงวิชาเรียนโดยมีการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม ร้อยละ 58.61 มีการถอนรายวิชาเรียน ร้อยละ 35.05 มีการถอนรายวิชาติด W ร้อยละ 6.34 และการลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit) แต่มีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับกรทำการรายการประเภทอื่นๆ

8. จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เฉลี่ย 14.50 หน่วยกิต สามารถจำแนกได้ดังนี้

8.1 จำแนกตามภาคการศึกษา พบว่า ภาคปลายมีจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เฉลี่ย 16.17 หน่วยกิต

8.2 จำแนกตามระบบการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาในระบบปกติมีจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เฉลี่ย 14.84 หน่วยกิต

8.3 จำแนกตามลักษณะของหน่วยกิต พบว่า มีจำนวนหน่วยกิตสูงกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เฉลี่ย 28.64 หน่วยกิต มีจำนวนหน่วยกิต ตามเกณฑ์กำหนด เฉลี่ย 17.03 หน่วยกิต และมีจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่าเกณฑ์ เฉลี่ย 3.76 หน่วยกิต

8.4 จำแนกตามชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่ 3 มีจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เฉลี่ย 15.34 หน่วยกิต และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป มีจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด เฉลี่ย 10.43 หน่วยกิต

9. ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 754,032,472 บาท สามารถจำแนกได้ดังนี้

9.1 จำแนกตามประเภทของเงิน พบว่า มีค่าหน่วยกิตมากที่สุด เท่ากับ 400,297,064 บาท และค่าธรรมเนียมการศึกษา เท่ากับ 353,735,408 บาท

9.2 จำแนกตามภาคการศึกษา พบว่า ภาคต้น มีค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากที่สุด เท่ากับ 356,559,821 บาท และภาคฤดูร้อนหรือภาคการศึกษาพิเศษ มีค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท

10. ผลการศึกษาของนิสิต โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า

10.1 นิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับชั้นคะแนน A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 ระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 และระดับชั้นคะแนน F ร้อยละ 2.99

10.2 ส่วนใหญ่นิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร B มากที่สุด ร้อยละ 18.48 และมีระดับคะแนนตัวอักษร F น้อยที่สุด ร้อยละ 2.99

10.3 นิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับตัวอักษร S ร้อยละ 92.38 และระดับตัวอักษร U ร้อยละ 7.62

11. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 3,240.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่งน้อยที่สุด จำนวน 324 คน กรณีการพ้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นจะเห็นว่านิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตจำนวนมาก โดยนิสิตมี

เกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่ออยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 แต่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด ร้อยละ 35.72 โดยคณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตสูงสุด 5 อันดับแรก มีจำนวนรวมของนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ร้อยละ 55.55 ทั้งนี้ หากสามารถลดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตให้ลดลง อาจส่งผลให้ร้อยละการพ้นสภาพการเป็นนิสิตลดลงและนิสิตอาจจะสามารถศึกษาต่อจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดต่อไป

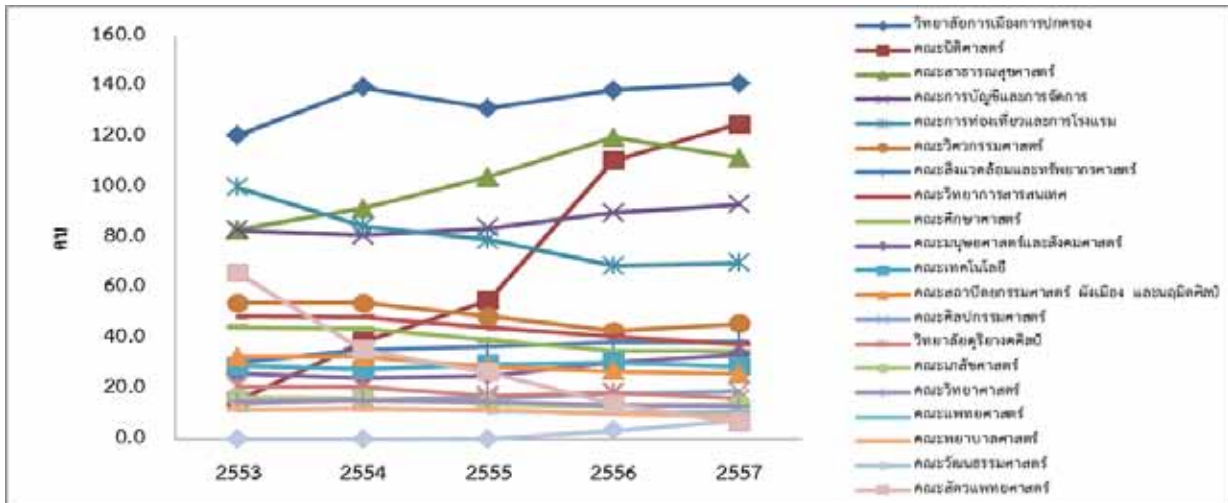
12. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 3,384.80 คน สาเหตุที่อัตราการสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วงกำลังศึกษาจากข้อมูลในช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552 มหาวิทยาลัยสามารถผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีประมาณร้อยละ 68 สามารถพยากรณ์ได้ว่าในช่วงปีการศึกษา 2553 - 2557 จะมีผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกัน หากพิจารณาเกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตในปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่านิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่ออยู่ในช่วง 3.01 - 3.51 และเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 ทั้งนี้ คณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตอยู่ในระดับสูงสามารถบริหารจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีส่งผลให้นิสิตสำเร็จการศึกษาได้ตามที่หลักสูตรกำหนด แต่หากสามารถลดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตให้ลดลง อาจส่งผลให้ร้อยละของการพ้นสภาพการเป็นนิสิตลดลง นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมและมีร้อยละของการสำเร็จการศึกษายู่ในระดับที่สูงขึ้น

ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ในภาพรวมเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกประเด็น คือ หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี มีความหลากหลายและครอบคลุมการจัดการศึกษารอบทุกคณะ/วิทยาลัย จำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากและเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

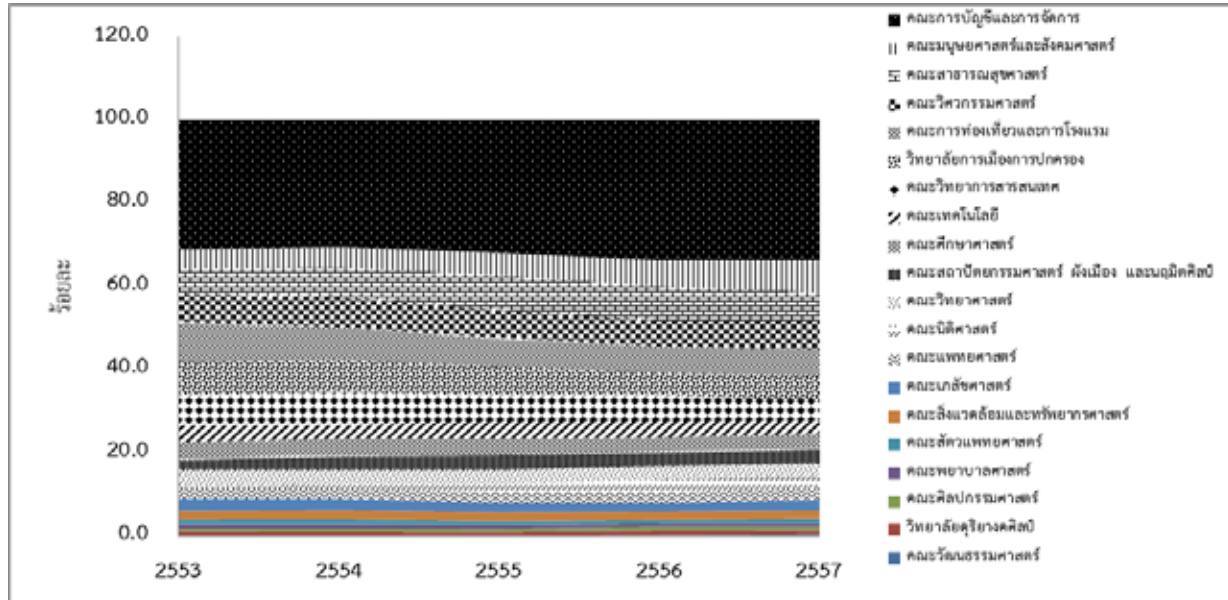
ผลการเทียบโอนผลการเรียนเสร็จสิ้นตามระยะเวลาที่ปฏิทินการศึกษากำหนด ผลการเปิดรายวิชาเรียนสามารถเปิดรายวิชาได้ตามแผนและความต้องการของนิสิต ผลการลงทะเบียนเรียนนิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดและเลือกรายวิชาเรียนที่เป็นไปตามแผนการศึกษา จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด นิสิตสามารถชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาผ่านช่องทางและวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ผลการศึกษาของนิสิตผ่านตามเกณฑ์ซึ่งพบว่าสอบผ่านร้อยละ 97.01 การพ้นสภาพการเป็นนิสิตเป็นไปตามข้อบังคับฯ และนิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาเมื่อศึกษาครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด ในประเด็นจำนวนอาจารย์ประจำ ผู้วิเคราะห์ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบการจัดการศึกษา โดยไม่

พบข้อกำหนดในข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี จึงไม่สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ตามข้อบังคับฯ ได้ แต่สามารถบ่งชี้ได้ว่าสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อนิสิตในภาพรวมมีสัดส่วนอยู่ในระดับสูง และมีบางคณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วน

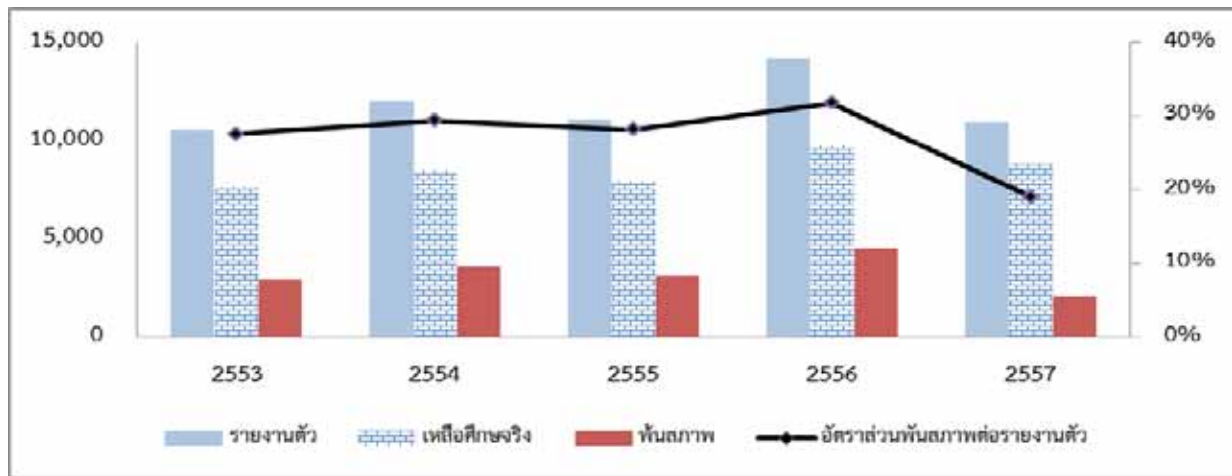
เป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดในการนี้มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องต้องเร่งหาแนวทางการแก้ไข เพื่อให้ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

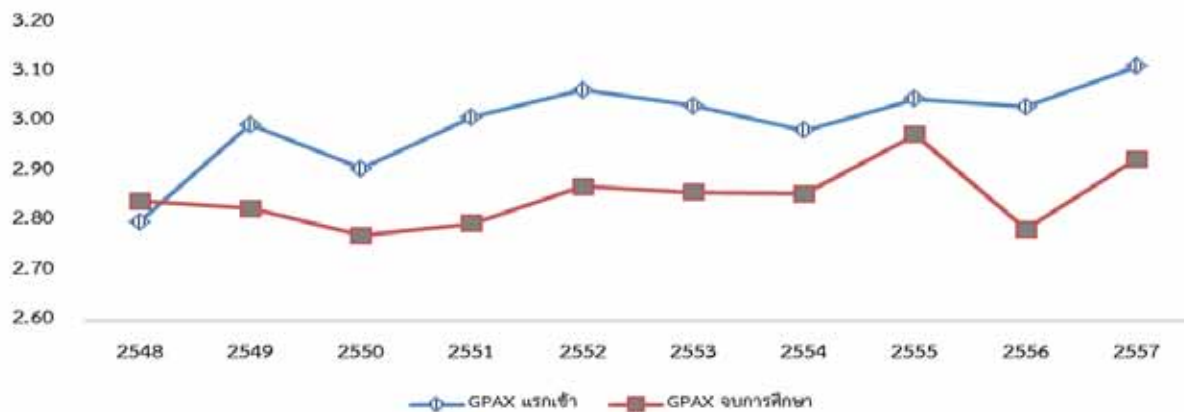
ภาพประกอบ 1 แสดงแผนภูมิสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557

ภาพประกอบ 2 แสดงแผนภูมิสัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557

ภาพประกอบ 3 แสดงแผนภูมิอัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่รายงานตัว
เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ภาพประกอบ 4 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าและเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษา
ของนิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2557

ตาราง 1 แสดงดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตในระดับปริญญาตรีเทียบกับค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา				
		2553	2554	2555	2556	2557
1	คณะสัตวแพทยศาสตร์	94	113	100	134	226
2	คณะเภสัชศาสตร์	158	150	163	152	184
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	153	153	160	172	176
4	คณะแพทยศาสตร์	129	125	142	149	150
5	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	84	107	141	150
6	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	118	118	115	120	127
7	คณะการบัญชีและการจัดการ	123	121	121	123	120
8	คณะสาธารณสุขศาสตร์	106	124	131	116	107
9	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	79	80	91	98	107
10	คณะพยาบาลศาสตร์	95	94	94	89	98
11	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	74	77	80	85	89
12	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	95	93	89	82	84
13	คณะเทคโนโลยี	95	91	90	82	82
14	คณะวิทยาการสารสนเทศ	83	87	82	90	78
15	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	76	68	69	78	78
16	คณะนิติศาสตร์	92	93	96	92	77
17	คณะวิทยาศาสตร์	84	81	78	77	73
18	คณะศึกษาศาสตร์	65	63	62	59	61
19	คณะศิลปกรรมศาสตร์	57	55	55	56	56
20	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	69	64	54	40	52
ค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย		100	100	100	100	100

อภิปรายผล

1. สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต

มหาวิทยาลัยมีจำนวนอาจารย์ประจำในปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,230 คน มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี เท่ากับ 1: 40.20 คน และหากวิเคราะห์สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี เฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 1: 40.71 คน จะเห็นได้ว่า จำนวนอาจารย์ประจำยังมีจำนวนไม่เกินไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งในประเด็นจำนวนอาจารย์ประจำ ผู้วิเคราะห์ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบการจัดการศึกษา โดยไม่พบข้อกำหนดในข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี จึงไม่สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ตามข้อบังคับฯ ได้ แต่สามารถบ่งชี้ได้ว่าสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตในภาพรวมมีสัดส่วนอยู่ในระดับสูง และมีบางคณะวิชาที่มีสัดส่วนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ดังนั้นมหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องจะ

ต้องเร่งหาแนวทางการแก้ไข เพื่อให้ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับที่สูงขึ้น โดยผู้วิเคราะห์เชื่อว่าหากสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยหรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด หรืออยู่ในระดับที่เหมาะสม จะเป็นผลดีต่อการให้คำปรึกษาหรือการให้ความช่วยเหลือนิสิตในเรื่องการเรียนการสอน หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ส่งผลให้ผลการศึกษาของนิสิตอยู่ในระดับที่สูงขึ้นและมีนิสิตที่สอบไม่ผ่านน้อยลง อัตราการพ้นสภาพลดลง และมีร้อยละการสำเร็จการศึกษาที่สูงขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงข้อมูลการลงทะเบียนเรียน

ในแต่ละภาคการศึกษามีรายการที่นิสิตลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้แก้ไขข้อบังคับฯ และแนวปฏิบัติส่งผลให้นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชาผ่านระบบบริการการศึกษาได้สะดวกมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของสวัสดิ์ วิระโภชน (2555: 123 - 127) ที่ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาระบบการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม พบว่า นิสิตลงทะเบียนเรียนด้วยตนเอง สามารถลงทะเบียนเรียนเสร็จสมบูรณ์ในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน การชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาดำเนินการในช่วงเปิดภาคเรียน 14 วัน โดยชำระผ่านธนาคาร และนิสิตแก้ไขปัญหาในการลงทะเบียนเรียนโดยการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของสวัสต์ วิชระโกชน (2559: บทคัดย่อ) ที่ศึกษารูปแบบการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยกำหนดรูปแบบการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีเป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้นิสิตนักศึกษาลงทะเบียนเรียนด้วยตนเองผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชาตามที่มีมหาวิทยาลัยกำหนดและเลือกรายวิชาโดยอิสระตามความต้องการ ซึ่งมีระยะเวลาในการลงทะเบียนเรียน ประมาณ 7 - 14 วัน และกำหนดให้ชำระเงินค่าลงทะเบียนเรียนผ่านธนาคาร สอดคล้องกับผลการศึกษาของสวัตรี อดกลั่น (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา ความพึงพอใจในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านขั้นตอนการดำเนินการลงทะเบียนเรียน เพิ่ม - ถอนรายวิชา และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Mills, Leslie S. (2015: unpagel-E) ที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระเบียบวิธีการลงทะเบียน การคงอยู่ของนักศึกษา และการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยทางสถิติเกิดขึ้นระหว่างระยะเวลาของการลงทะเบียนเรียนและความสำเร็จของนักศึกษา รวมทั้งอัตราคงอยู่ของนักศึกษาและนักศึกษาที่ลงทะเบียนล่าช้าจะแสดงให้เห็นถึงความคงอยู่ในเทอมต่อไปน้อยลงและแสดงความสำเร็จทางวิชาการน้อยด้วย

3. ผลการศึกษาของนิสิต

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษา อาจารย์ผู้สอนจะส่งผลการเรียนที่ผ่านกระบวนการตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดมายังฝ่ายวิชาการเพื่อประกาศผลการเรียนผ่านระบบบริการการศึกษา ซึ่งนิสิตสามารถตรวจสอบผลการเรียนด้วยตนเอง นิสิตส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 97.01 (มีระดับคะแนนตัวอักษร A - D) แต่มีนิสิตบางส่วนที่เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 2.99 (มีระดับคะแนนตัวอักษร F) ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป หากพิจารณาผลการศึกษาของนิสิตพบว่าส่วนใหญ่มีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร B มากที่สุด รองลงมาเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A และระดับคะแนนตัวอักษร C+ ตามลำดับ ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิเคราะห์ของสมโภชน์ ถิ่นปรุ (2557: 114 - 115)

ที่วิเคราะห์การจัดการศึกษาภาคการศึกษาฤดูร้อน ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2555 มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาได้คะแนนระดับ A มากที่สุด รองลงมาเป็นระดับคะแนน B+ และระดับคะแนน B ตามลำดับ ดังนั้นมหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน อาจารย์ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง ควรเร่งหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้นิสิตมีผลการศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 (มีระดับคะแนนตัวอักษร A - D) ซึ่งนั่นจะชี้ชัดได้ว่านิสิตจะสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดและหากนิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร A มากที่สุด รองลงมาเป็นระดับคะแนนตัวอักษร B+ และระดับคะแนนตัวอักษร B ตามลำดับ จะส่งผลให้ภาพรวมนิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูงขึ้นต่อไป

4. การพัฒนาการเป็นนิสิต

การพัฒนาการเป็นนิสิตเป็นประเด็นที่มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ในช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552 มีนิสิตพัฒนาการเป็นนิสิตประมาณร้อยละ 32 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษา ประมาณร้อยละ 68 พบว่า มีอัตราการพัฒนาการเป็นนิสิตที่อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 นิสิตส่วนใหญ่ยังอยู่ในช่วงกำลังศึกษา สำหรับกลุ่มนิสิตที่พัฒนาการเป็นนิสิตเมื่อจำแนกตามกรณีการพัฒนาการเป็นนิสิต พบว่า นิสิตพัฒนาการเป็นนิสิตกรณีมีระดับค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด รองลงมาเป็นกรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่างๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อรักษาสภาพนิสิต และกรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต ตามลำดับ หากจะป้องกันการพัฒนาการเป็นนิสิตควรเริ่มตั้งแต่การรับนิสิตเข้าศึกษาต่อโดยควรยกระดับกระบวนการคัดเลือกให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น มีความเข้มงวดและใช้มาตรฐานเดียวกันในการคัดเลือก ทุกประเภทของการรับเข้าศึกษาต่อ กำหนดเกรดเฉลี่ยสะสมที่สูงขึ้น เพิ่มจำนวนอาจารย์ให้มีจำนวนสัดส่วนต่อจำนวนนิสิตอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม และสร้างหรือพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเชื่อมโยงกับผู้บริหารนิสิต อาจส่งผลให้จำนวนนิสิตพัฒนาการเป็นนิสิตลดลงได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุทัศน์ ชื่นเลข (2549: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสาเหตุการลาออกและการพัฒนาการเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พบว่า สาเหตุของการลาออกของนักศึกษาส่วนใหญ่เนื่องมาจากนักศึกษาต้องการสมัครสอบเข้าใหม่ในสาขาวิชาที่ต้องการ ส่วนการพัฒนาการเป็นนักศึกษาเนื่องมาจากผลการเรียนและกลับเข้ามาศึกษาใหม่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีสาเหตุจากนักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานไม่ดีพอ ขาดความขยัน ไม่ชอบสาขาที่ได้รับการคัดเลือก ทำกิจกรรมมากเกินไป และขาดผู้แนะนำด้านการวางแผนการเรียนซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาต้องพัฒนาการเป็นนักศึกษา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุพัชรี อังคสุวรรณ (2555: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสัมฤทธิ์ผลของ

การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีที่รับตามโครงการพิเศษของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างปีการศึกษา 2533 - 2543 พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ คือ ไม่รายงานตัวและไม่ลงทะเบียน

5. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

จากข้อมูลการสำเร็จการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552 มหาวิทยาลัยสามารถผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรี ประมาณร้อยละ 68 แม้ว่าปีการศึกษา 2553 - 2557 จะรับนิสิตเข้าศึกษาต่อที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 3.01 - 3.51 โดยมีค่าสูงกว่าช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552 ซึ่งมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยได้ผลิตบัณฑิตที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า หากรับนิสิตเข้าศึกษาต่อที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูงจะส่งผลให้นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุพัชรี อังคสุวรรณ (2555: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีที่รับตามโครงการพิเศษของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างปีการศึกษา 2533 - 2543 พบว่า โครงการที่รับนักศึกษาที่มีความสามารถด้านผลการเรียนดี จะมีสัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิตสูงกว่าอัตราสูญเสียต่ำกว่าโครงการที่รับนักศึกษาด้วยความสามารถด้านอื่นๆ โดยสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนดเป็นส่วนใหญ่ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Mills, Leslie S. (2015: unpagel-E) ที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระเบียบวิธีการลงทะเบียน การคงอยู่ของนักศึกษา และการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ลงทะเบียนล่าช้าจะแสดงให้เห็นถึงความคงอยู่ในเทอมต่อไปน้อยลงและแสดงความสำเร็จทางวิชาการน้อยด้วย ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายของมหาวิทยาลัยที่จะกำหนดเกณฑ์หรือวิธีการที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้มากกว่าร้อยละ 80 เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีผู้สนใจในการเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมากแต่ด้วยสาเหตุบางประการทำให้ผู้ที่มิสทธิ์เข้าศึกษาต่อที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูงไม่มารายงานตัวเข้าศึกษาต่อ ส่งผลให้มหาวิทยาลัยต้องคัดเลือกบุคคลที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับปานกลางเข้าศึกษา เมื่อค่าตั้งต้นอยู่ในระดับปานกลางย่อมส่งผลต่อการเรียนการสอนและการสำเร็จการศึกษาของนิสิตได้ ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องวางแผนและค้นหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้นิสิตที่เข้าศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดโดยมีร้อยละของการสำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้นต่อไป

จากผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวมเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการ

ศึกษาระดับปริญญาตรี ภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดหลายประการแต่มหาวิทยาลัยสามารถผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษาออกไปรับใช้สังคมจำนวนมาก

ผู้วิเคราะห์เชื่อได้ว่ามีปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดความสำเร็จ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวปฏิบัติในการทำงาน ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประสานงานและการจัดการเรียนรู้ และด้านระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องที่มีการทำงานอย่างเป็นระบบร่วมกับฝ่ายวิชาการ โดยมีกองทะเบียนและประมวลผลเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานและการบริหารจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนี้

1. ด้านแนวปฏิบัติในการทำงาน มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย มีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการกำหนดปฏิทินการศึกษา และมีขั้นตอนและวิธีการให้บริการ การทำงานหรือการให้บริการในแต่ละกิจกรรมหรือกระบวนการอย่างชัดเจน

2. ด้านบุคลากร มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย ผู้บริหารให้การสนับสนุนและเป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษา คณาจารย์มีความรู้และความเข้าใจในการจัดการศึกษาสามารถให้คำปรึกษาและดูแลนิสิตในที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความแม่นยำในการจัดการศึกษาสามารถให้คำปรึกษาและมีทักษะในการแก้ไขปัญหา

3. ด้านการบริหารจัดการ มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน การบริหารงานวิชาการมีความยืดหยุ่น และมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหลากหลายช่องทาง

4. ด้านการประสานงานและการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคคลและหน่วยงาน มีการประสานงานข้อมูลทางวิชาการระหว่างบุคคลและหน่วยงาน และมีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

5. ด้านระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย มีระบบบริการการศึกษา มีนวัตกรรมใหม่ในการปฏิบัติงานหรือให้บริการ และมีการพัฒนาระบบงานวิชาการเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุป

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า 1.1) สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตมีแนวโน้มคงที่และเริ่มสูงขึ้น 1.2) สัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของคณะกรรมการบัญชี และการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีสัดส่วนรายได้รวมกันมากกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด 1.3) มีคณะวิชามากกว่าร้อยละ 50 ที่มีค่าดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตน้อยกว่าค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย 1.4) อัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับสูง และ 1.5) นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาต่ำกว่าเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้า

2. การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า 2.1) มหาวิทยาลัยมีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่หลากหลายสาขาวิชา และครอบคลุมทุกคณะวิทยาลัย เท่ากับ 88 หลักสูตร 2.2) มีจำนวนอาจารย์ประจำ เท่ากับ 1,157.60 คน และมีสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต เท่ากับ 1: 40.71 2.3) มีจำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เท่ากับ 11,575.40 คน 2.4) ผลการเปิดรายวิชาเรียน พบว่า มหาวิทยาลัยเปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนสำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน เท่ากับ 6,775.40 รายวิชา และ 16,100.80 กลุ่มการเรียน มหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการเปิดรายวิชา และกลุ่มการเรียนสำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน ร้อยละ 96.96 รายวิชาที่เปิดส่วนใหญ่ไม่มีเงื่อนไขรายวิชา ร้อยละ 76.36 และอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน ร้อยละ 80.13 2.5) ผลการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า มีจำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 1,952.60 คน มีจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 29,638.60 รายวิชา และมีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 67,283.20 หน่วยกิต 2.6) ผลการลงทะเบียนเรียน พบว่า นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สำเร็จครอบคลุม 3 ภาคการศึกษา เท่ากับ 85,632.20 คน นิสิตลงทะเบียนเรียนในภาคต้นมากที่สุด ร้อยละ 43.38 โดยนิสิตชั้นปีที่ 1 ลงทะเบียนเรียนมากที่สุด ร้อยละ 33.10 และนิสิตชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด ร้อยละ 20.07 นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สำเร็จในช่วงของการลงทะเบียนเรียนปกติ ร้อยละ 76.97 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ ร้อยละ 23.03 และนิสิตได้เปลี่ยนแปลงวิชาเรียนโดยมีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มมากที่สุด ร้อยละ 58.61 2.7) จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน เฉลี่ย 14.50 หน่วยกิต 2.8) ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา เท่ากับ 754,032,472 บาท 2.9) ผลการศึกษาของนิสิต พบว่า ส่วนใหญ่นิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร B มากที่สุด ร้อยละ 18.48 และมีระดับคะแนนตัวอักษร F น้อยที่สุด ร้อยละ 2.99 2.10) จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต เท่ากับ 3,554.40 คน และ 2.11) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา เท่ากับ 3,384.80 คน ทั้งนี้ มีนิสิตสำเร็จ

การศึกษาจำนวนน้อย เนื่องจากอยู่ในช่วงกำลังศึกษา

3. ผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ในกรณีที่มหาวิทยาลัยรับนิสิตเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมากนั้น มหาวิทยาลัยสามารถบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพ ส่งผลให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ประมาณร้อยละ 68 (เทียบเคียงจากช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552) โดยผู้เข้าศึกษาต่อมีเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อเฉลี่ย 2.99 อยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 และเมื่อสำเร็จการศึกษามีเกรดเฉลี่ยสะสม เฉลี่ย 2.80 ซึ่งอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าถ้ามหาวิทยาลัยรับผู้เข้าศึกษาต่อที่มีผลการเรียนดีจะส่งผลให้นิสิตมีผลการเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับดีด้วย ทั้งนี้ หากมหาวิทยาลัยสามารถลดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตให้ลดลง อาจส่งผลให้ร้อยละของการพ้นสภาพการเป็นนิสิตลดลง นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมและมีร้อยละของการสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่มีผลการวิเคราะห์ในบางประเด็น เช่น สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต การเปลี่ยนแปลงข้อมูลการลงทะเบียนเรียน ผลการศึกษาของนิสิต การพ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลไปประกอบการจัดทำแผนการศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือนำข้อมูลไปปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยรับนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีจำนวนมาก โดยนิสิตมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลให้เมื่อสำเร็จการศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตประมาณร้อยละ 32 (เทียบเคียงข้อมูลจากช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552) มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรเร่งหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง หรือแก้ไข เพื่อยกระดับการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อ การจัดการเรียนการสอน และมีระบบการช่วยเหลือนิสิตให้สามารถสำเร็จการศึกษามากขึ้น ส่งผลให้มหาวิทยาลัยสามารถลดจำนวนการพ้นสภาพการเป็นนิสิตให้ลดลงได้

3. ผลจากการวิเคราะห์ในประเด็นสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย

หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรเร่งหาแนวทางในการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาเพื่อให้สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อ จำนวนนิสิตเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยหรือสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

4. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีกองทะเบียนและประมวลผลเป็นหน่วยงานกลางของ มหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการงานวิชาการ แต่ในความเป็นจริงการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีหน่วยงานระดับคณะจะเป็นผู้จัดการศึกษาเป็นหลักและมีความใกล้ชิดกับนิสิตจึงมีข้อมูลในเชิงคุณภาพในการจัดการศึกษา ดังนั้น คณะวิทยาลัยควรนำข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ไปปรับปรุง หรือพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือ ข้อมูลด้านอื่นๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ เป็นไปตามพันธกิจและวัตถุประสงค์ ของมหาวิทยาลัยและสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี

กิตติกรรมประกาศ

งานวิเคราะห์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ประเทพา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ นางอรอนงค์ เมฆพรรณโอภาส ผู้อำนวยการกองทะเบียน และประมวลผล และนางสาวศิริพร ไสยรัตน์ นักวิชาการ ศึกษา ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร และระบบฐานข้อมูล ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และ ตรวจแก้ข้อบกพร่องทุกขั้นตอนของการวิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ประเทพา รองศาสตราจารย์สมนึก ภัททิยธนี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ธิติเมธาโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร กุมพล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภาพร ชูติมันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี ทองมูล นางอรอนงค์ จันทร์สุภฤกษ์ นางอรอนงค์ เมฆพรรณโอภาส และนางสาวศิริพร ไสยรัตน์ ที่กรุณาเป็นผู้ เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

- กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2558). *คู่มือนิสิตระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2558*. มหาสารคาม: คลังน่านาวิทยา.
- สมโภชน์ ถิ่นปรุ. (2557). *การวิเคราะห์การจัดการศึกษา ภาคการศึกษาฤดูร้อน ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2555 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. รายงานการวิจัย. ขอนแก่น: กลุ่มภารกิจทะเบียนเรียน สำนักบริหารและพัฒนา วิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สวัสด์ วิชระโกชน์. (2555). *สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาระบบการลงทะเบียนเรียนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม: กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สวัสด์ วิชระโกชน์. (2559). *การศึกษารูปแบบการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม: กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สวาทรี อดกลั่น. (2554). *ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา*. ปัญหาพิเศษ วท.บ. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทัศน์ ชันเลข. (2549). *สาเหตุการลาออกและการพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่: หน่วยทะเบียนและประมวลผล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพัชรี อังศุวรรณ. (2555). *สัมฤทธิ์ผลของการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีที่รับตามโครงการพิเศษของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างปีการศึกษา 2533 - 2543*. รายงานการวิจัย. สงขลา: กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *มาตรฐาน การอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Mills, Leslie S. (2015). "An Analysis of the Relationship between Registration Protocols and Student Retention and Student Success," *Dissertation Abstracts International*. 75 (11) : unpagged-E ; May. [^]